

HUOM! Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Ruohonen, A. & Humala, I. (2022) Rakkautta ja lämpöä, taidetta ja kulttuuria. Pro Terveys, 2/2022, 26-27.

PLEASE NOTE! This is an electronic self-archived version of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Ruohonen, A. & Humala, I. (2022) Rakkautta ja lämpöä, taidetta ja kulttuuria. Pro Terveys, 2/2022, 26-27.

Rakkautta ja lämpöä, taidetta ja kulttuuria

Tulokset syntyvät yhteistyöstä ja samalla kaikki voittavat. Tämä pätee myös luovien toimijoiden tuottamien taide- ja kulttuuripalvelujen kohdalla ikäihmisten hoivapalveluissa. Parhaimmillaan taide- ja kulttuuripalvelut lisäävät ikäihmisten hoivakotien asukkaiden hyvinvointia, tukevat hoitohenkilökunnan työhyvinvointia ja jaksamista sekä tarjoavat työmahdollisuuksia luovien alojen toimijoille.

Luovan toiminnan onnistuminen hoivakotiympäristössä edellyttää yhteistyötä hoitajien, asukkaiden ja luovien toimijoiden välillä käytännön toteutustilanteissa. Laurea-ammattikorkeakoulun, Metropolia Ammattikorkeakoulun ja Haaga-Helia ammattikorkeakoulun yhteisen ELOSSA! -hankkeen luovissa pajoissa tehdyt havainnot tukevat tätä ajatusta. Jokaisen osapuolen panos on tärkeä.

Luovien toimijoiden työ ikäihmisten parissa on parhaimmillaan täynnä rakkautta ja lämpöä vuorovaikutuksessa ja hyvin valmisteltua ja rakennettua yhteistyötä. Asukkaat nauttivat konkreettisesta luovasta tekemisestä, jossa kaikilla on mahdollisuus osallistua ja olla vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Hoitohenkilöstön läsnäolo ja osallistuminen varmistavat sen, että asukkaat saavat tarvitsemaansa tukea ja hoitajat pääsevät mukaan keskusteluihin.

Luovan toimijan oltava vahvasti läsnä

Kun toimijat heittäytyvät täysillä tilanteeseen, he samalla näyttävät esimerkkiä muille olemalla sataprosenttisesti läsnä. Luovan toiminnan toteuttajilta vaaditaan hoivakodeissa hyvää tilannetajua. Heidän on osattava ottaa kukin asukas yksilönä huomioon, puhua selkeästi ja ymmärrettävästi sekä toimia yllättävissäkin tilanteissa, esimerkiksi kun asukas ryhtyy laulamaan sen sijaan että vastaa esitettyyn kysymykseen.

Asukkaiden kiittäminen pienistäkin panoksista ja osallistumisista luo hyvää tunnelmaa ja antaa tilaa asioiden jakamiselle. Luovilta toimijoilta vaaditaan myös taitoa tasapainoilla asukkaita kunnioittavassa kuuntelemisessa ja tilan antamisessa jokaiselle ilmaista itseään ja osallistua tasapuolisesti, ja samalla varmistaa, että tilanne ei veny ja väsytä iäkkäitä asukkaita liikaa.

ELOSSA! -hankkeen luovat työpajat ovat vahvistaneet käsitystä siitä, että luovien toimijoiden hyvä ja perusteellinen valmistautuminen on keskeistä luovan toiminnan onnistumiselle hoivakotiympäristössä.

Hoitajien tuella luovaa hoivaa

Hoitajien rooli luovan toiminnan järjestämisessä hoivakodeissa on ratkaiseva. Hoitajat tuntevat asukkaat hyvin ja tietävät, miten heitä saa parhaiten osallistumaan luoviin toimintoihin. Asukkaat saavat tutuilta hoitajilta tukea käytännön osallistumiseen, kuten piirtämiseen, kirjoittamiseen ja liikkumiseen sekä apua heitä askarruttaviin kysymyksiin. Hoitajat esimerkiksi osaavat sopivissa kohdissa kysyä ikäihmisiltä sellaisia kysymyksiä, joilla heitä saa mukaan keskusteluun.

Luova toiminta yhdessä asukkaiden ja muiden hoitajien kanssa voi tuoda innostusta, hauskuutta ja vaihtelua hoitajien arkeen tukien jaksamista ja työhyvinvointia. Kaikki pääsevät halutessaan osallistumaan omalla tavallaan – myös vain kuuntelemalla – ja samalla kokeilemaan uusia menetelmiä ja työkaluja omassa työssä hyödynnettäväksi. Luovissa toiminnoissa hoitajat voivat parhaimmillaan näyttää esimerkkiä, esimerkiksi lähteä innolla liikkumaan musiikin tahtiin ja laulamaan yhdessä asukkaiden kanssa. Hoivakotien työntekijöiden ottaminen tasavertaisina asukkaiden kanssa mukaan luoviin toimintoihin vahvistaa samalla yhteenkuuluvuuden tunnetta hoivakotiympäristössä.

Innostusta hoivakotien asukkaiden arkeen

Luova toiminta hoivakodeissa tarjoaa mahdollisuutta osallistujille ilmaista itseään omalla tavallaan, esimerkiksi jakamalla muistoja, kuuntelemalla, laulamalla, osoittamalla tunteita, nauramalla ja itkemälläkin. Luova toiminta antaa tilaa tunteille, ajatuksille, muistoille ja keskusteluille.

ELOSSA! -työpajoissa asukkaat nauttivat erityisesti käytännössä paikan päällä toteutettavista tehtävistä, ja heille on tärkeää, että he pääsivät itse tekemään asioita. Pienetkin onnistumiset tuntuvat asukkailla hyviltä.

Onnistunut luovan toiminnan toteutus vaatii asukkailta ennen kaikkea avoimta mieltä ja halua kokeilla jotakin uutta.

Yhteisen tekemisen kautta asukkaat, hoitajat ja luovat toimijatkin saavat usein huomata miten moni asia yhdistää heitä, kuten rakkaus samoja asioita kohtaan elämässä. Näin ollen myös edellytykset onnistuneelle luovalle toiminnalle hoivakodeissa rakentuu samojen tunnelatausten kautta kaikissa osallistujissa. Tätä kautta syntyvä keskinäinen yhteinen ymmärrys luo hyvän pohjan synnyttää uudenlaista osaamista luovien toimijoiden, hoivakotien ja ammattikorkeakoulujen välille sekä luoda mallia yhteistyölle.

Uudenmaan liiton rahoittaman ELOSSA! -hankkeen (2021-2023) tavoitteena on hoivakodin ja luovien alojen uudelleen yhteistyöhön ja ekosysteemiseen ajatteluun pohjautuvan osallisuutta, merkityksellisyyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta vahvistavan toimintamallin kehittäminen ja validointi. Hanke turvaa myös yhteiskunnan koronakriisistä palautumista. ●

ANNA RUOHONEN
KTT, vanhempi tutkija, yrittäjyys ja liiketoiminnan uudistaminen, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

IRIS HUMALA
FT (kasvatustiede), KTT, projektiasiantuntija, yrittäjyys ja liiketoiminnan uudistaminen, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Vinkkaa kaverille & tuo uusi jäsen

Suosittele jäsenyyttä työssäkävälle ystävällesi ja ansaitse itsellesi palkinto! Saat GoGiftin 50 euron arvoisen Superlahjakortin jokaisesta uudesta jäsenestä.

Toimi näin:

➤ Suosittele Akavan sairaanhoitajat ja Taja työssäkävälle ystävällesi.

➤ Ohjaa ystäväsi liittymään jäseneksi täyttämällä jäsenhakemus ja pyydä häntä täyttämään lisätietoja kohtaan suosittelijan nimi.

GoGiftin lahjakortti lähetetään teille molemmille, kun ystäväsi on liittynyt jäseneksi ja maksanut ensimmäisen jäsenmaksunsa

Yhdessä olemme enemmän ja vaikutamme entistä vahvemmin!

www.taja.fi